

Stanovisko Výboru regionů na téma „Budoucnost szp do roku 2020: řešení problémů v oblasti potravin a přírodních zdrojů a územní problematiky“

(2011/C 192/05)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že přímé platby musí být i nadále kostrou stabilizace příjmů zemědělců jakožto odměna za poskytování veřejných statků a kompenzace za vyšší výrobní standardy EU pod podmínkou, že jejich oddělení nepovede k riziku zrušení výroby v oblastech s trvalým přírodním znevýhodněním;
- zdůrazňuje, že na SZP a politiku soudržnosti nelze nahlížet nezávisle na sobě. Územní cíle těchto politik musí být zejména na úrovni EU koordinovány více než doposud;
- opakuje svou podporu návrhu vytvořit společný strategický rámec, který by zahrnoval strukturální fondy a jiné fondy územního rozvoje, jako jsou EZFRV a Evropský rybářský fond;
- vyjadřuje své obavy ohledně prvních hlavních směrů, které Komise předložila v oblasti regulace zemědělských trhů pro období po roce 2013, a domnívá se, že budoucnost společné zemědělské politiky je neodmyslitelně spojená se zachováním mechanismů regulace veřejných trhů za účelem boje proti volatilitě cen a zajištění stabilních cen pro producenty a spotřebitele;
- konstatuje, že na budoucnost SZP je třeba hledět ve spojitosti s budoucností evropské obchodní politiky. Chce-li EU přispět k celosvětovému zajištění potravin, musí mezinárodní obchodní politika a politika EU i v rámci WTO i jiných organizací učinit vše, co je nutné k zajištění toho, že zemědělská produkce v EU bude mít spravedlivé podmínky;
- upozorňuje na zvláštní subsidiární pravomoci při formování budoucí politiky soudržnosti a zemědělské politiky. Aniž by se zpochybňoval společný přístup těchto politik a přidaná hodnota společné politiky, musí být místní a regionální orgány do utváření budoucích pilířů budoucí SZP zapojeny více než doposud. Vytvoření rámce víceúrovňové správy je zcela nezbytné, má-li být současně zachován společný přístup SZP, posíleny pravomoci obcí a zlepšeno přijímání ve společnosti;
- zdůrazňuje, že cílů společné zemědělské politiky lze dosáhnout jen tehdy, budou-li i po roce 2014 k dispozici dostatečné finanční prostředky.

Zpravodaj	pan Luis DURNWALDER (IT/ELS), zemský hejtman autonomní provincie Bolzano
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Budoucnost SZP do roku 2020: Řešení problémů v oblasti potravin a přírodních zdrojů a územní problematiky KOM(2010) 672 v konečném znění

I. OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

VÝBOR REGIONŮ

Konstatuje následující:

1. zemědělství je velmi důležité pro rozvoj venkovských oblastí v Evropě, neboť poskytuje pracovní místa pro téměř 30 milionů osob. Venkovské oblasti pokrývají 90 % území Evropské unie a žije v nich 60 % evropských občanů;

2. zemědělství umožňuje zajistit zásobování Evropanů potravinami, vytváří hospodářský cyklus, pracovní místa a rovněž také kvalitní prostor pro život, přispívá k hydrogeologické rovnováze daného území a zachovává kulturní krajinu a zvyky. Bez zemědělství by multifunkční a udržitelný rozvoj venkovských oblastí v Evropě nebyl možný;

3. společná zemědělská politika (SZP) je proto od založení Evropského hospodářského společenství jednou z jeho klíčových oblastí činnosti. SZP ukázala, že společná politika může mít pro evropskou společnost značnou přidanou hodnotu, přičemž cíle strategie Evropa 2020 lze podpořit prostřednictvím územních paktů;

4. SZP byla a je úspěšná i proto, jelikož během své dlouholeté existence neustále čelila novým výzvám v Evropě i ve světě a byla odpovídajícím způsobem přizpůsobena;

5. rámcové ekonomické podmínky, volatilita cen, snížení příjmů zemědělců, rostoucí poptávka po potravinách a zemědělských surovinách ve světě a nezbytná udržitelnost a ekologičnost výrobních metod (zejména větší ochrany klimatu a ochrany před negativními dopady změny klimatu na zemědělství, ale i lepších životních podmínek zvířat a řádné ochrany spotřebitelů z hlediska jak bezpečnosti potravin, tak zajištění dodávek v zemědělství) nyní vyžadují uspořádání SZP po roce 2013;

6. Výbor regionů již na svém 85. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. června 2010, přijal stanovisko z vlastní iniciativy o budoucnosti SZP po roce 2013, v němž vyjádřil názor, že SZP:

— musí zůstat společnou politikou,

— musí evropským občanům zajistit potravinovou soběstačnost a zabezpečit potraviny,

— musí zemědělským podnikům zaručit stabilní příjmy,

— musí být přínosem pro všechny výrobky, napomáhat zavádění alternativních zemědělských metod a podporovat zaměstnanost a udržitelné obhospodařování území,

— musí upřednostňovat takové výrobní systémy, jež jsou šetrné k životnímu prostředí a přírodním zdrojům, včetně krajiny a biologické rozmanitosti,

— musí zohledňovat přírodní nebo geografická znevýhodnění (hory, ostrovy, řídké obydlené oblasti, nejvzdálenější regiony),

— musí se soustředit na zemědělství a výživu,

— musí rozvíjet a zjednodušit určitá pravidla svého provádění a způsoby řízení v rámci 1. a 2. pilíře SZP, zejména větším a lepším zapojením místních orgánů,

— musí mít k dispozici finanční prostředky odpovídající výzvám a problémům, které bude v budoucnosti řešit;

7. Výbor regionů přijal dne 27. ledna 2011 předběžné stanovisko k tématu Místní potravinové systémy, v němž zdůraznil význam evropského zemědělství, které má mnoho aspektů, a přidanou hodnotu místního marketingu pro environmentální, sociální a ekonomické potřeby;

8. v návaznosti na práci VR týkající se reformy SZP a v reakci na sdělení z listopadu 2010 Výbor regionů bere na vědomí a souhlasí s tím, že Komise ve svém sdělení přejímá mnoho bodů uvedených ve výše jmenovaném stanovisku Výboru regionů, a zdůrazňuje, že tyto body mají svoji platnost a musí být při reformě SZP zohledněny;

9. Výbor regionů zdůrazňuje zejména význam SZP – především jejího 2. pilíře – pro celkový rozvoj venkovských oblastí v Evropě. Ten má naopak mnoho společných bodů s politikou soudržnosti, a proto na tyto oblasti politiky nelze nahlížet nezávisle na sobě, přestože jsou svébytné a nezbytné samy o sobě. Územní cíle těchto politik musí být zejména na úrovni EU koordinovány více než doposud. Výbor regionů zdůrazňuje, že je nutné vyčlenit dostatečné prostředky na osu 3 v rámci 2. pilíře, aby byla zlepšena kvalita života na venkově a podpořena diversifikace venkovské ekonomiky;

10. Výbor regionů vyzdvihuje zvláštní subsidiární pravomoci při formování budoucí politiky soudržnosti a zemědělské politiky. Aniž by se zpochybňoval společný přístup těchto politik a přidaná hodnota společné politiky, musí být místní a regionální orgány do utváření budoucích pilířů budoucí SZP zapojeny více než doposud. Vytvoření rámce víceúrovňové správy (na vnitrostátní, regionální a místní úrovni) je zcela nezbytné, má-li být současně zachován společný přístup SZP, posíleny pravomoci obcí a zlepšeno přijímání ve společnosti. Zároveň se však musí zamezit tomu, že tato zásada subsidiarity povede ke zbytečné přemíře úrovní plánování, a tím i k neúnosným administrativním nákladům;

Úkoly SZP

Dále konstatuje následující:

11. poptávka po potravinách poroste na celém světě. To je způsobeno jednak očekávaným celosvětovým přírůstkem obyvatelstva, jednak i zvýšením kupní síly a s tím souvisejícími změnami ve způsobu stravování v mnoha rozvíjejících se zemích. SZP, jejímž hlavním úkolem je obživa lidí v Evropě a zajištění potravinové rovnováhy, může a musí přispět k uspokojení této rostoucí celosvětové poptávky. Kromě toho zemědělství rovněž významně přispívá k poskytování veřejných statků, což se může projevit zejména v dodávkách energie a obnovitelných zdrojů, jež bezprostředně nekonkurují produkci potravin, a k zachování dynamických venkovských oblastí;

12. v této souvislosti je na budoucnost SZP třeba hledět ve spojitosti s budoucností evropské obchodní politiky. Chce-li EU přispět k celosvětovému zajištění potravin, musí mezinárodní obchodní politika a politika EU i v rámci WTO zajistit, že zemědělská produkce v EU bude mít spravedlivé podmínky. Pokud musí zemědělci dodržovat podmínky přesahující rámec mezinárodních norem a vyvolávající dodatečné náklady, je třeba tyto dodatečné náklady zohlednit v dovozních režimech stanovených v mezinárodních obchodních dohodách;

13. zemědělská činnost je mimořádně úzce spjata s životním prostředím. Udržitelné využívání přírodních zdrojů tedy není jen oprávněným cílem společnosti, ale i životně důležitým zájmem pro samotné zemědělce a pro zachování potenciálu zemědělské produkce. Zemědělství by proto rovněž mělo pomoci čelit výzvám změny klimatu, snižování úrodnosti půdy, nedostatku vody a jejího znečišťování, ztráty životního prostoru a biologické rozmanitosti a SZP musí podporovat nová řešení těchto nadcházejících problémů;

14. přitom je třeba vyzdvihnout zejména úlohu, kterou má zemědělství v boji proti změně klimatu. Zemědělci již vyvinuli velké úsilí o podstatné snížení emisí skleníkových plynů. Kromě toho se však musí intenzivně pracovat i na přípravě strategií přizpůsobení se, aby zemědělství mohlo i v budoucnosti plnit výše jmenovanou funkci. Rovněž je však třeba vyzdvihnout úlohu, kterou může plnit půda jako úložiště CO₂ – zároveň s tím se také zlepšuje její produkční kapacita, jelikož stoupá její obsah organické složky, pokud jde o ukládání uhlíku v dřevitých porostech. Zemědělství je jedním z odvětví, která jsou k řešení tohoto problému klíčová. Přispívá k udržitelnému zabezpečení dodávek energie a k rozvoji lehkého chemického průmyslu na základě obnovitelných zdrojů. Zvláštní úlohu zde mají i regiony a obce, které podporují inovativní energetická řešení využívající i biomasu. Nejvýznamnějším udržitelným zdrojem energie je v tomto směru dřevo. Proto je nutné i nadále podporovat jak lesnictví v rámci rozvoje venkova v regionech, v nichž lesy významně přispívají k ochraně, k boji proti erozi a k atraktivitě pro cestovní ruch, tak i využívání štěpky z prořezávání dřevitých porostů;

15. Výbor regionů podporuje názor Komise, že zemědělská politika musí i nadále stavět na dvou vzájemně sladěných pilířích, přičemž dosavadní zaměření pilířů by mělo být zachováno. Výbor nicméně zdůrazňuje význam většího upřesnění mezi cíli stanovenými pro oba pilíře;

16. přímé platby v rámci 1. pilíře zajišťují příjem zemědělcům, jsou platbami zemědělcům za poskytování veřejných statků – jako jsou ochrana krajiny, ochrana životního prostředí a zajišťování potravin, jichž se evropští občané dnes již nechtějí vzdát –, snaží se kompenzovat přísné normy EU vůči konkurentům na světovém trhu a umožňují tlumit vliv volatility trhu;

17. druhý pilíř podporuje rozvoj venkovských oblastí. Proto musí být přizpůsobován specifickým potřebám jednotlivých regionů a na jeho podobě se musí podílet i místní a regionální orgány, neboť nesou odpovědnost za spolufinancování v rámci 2. pilíře;

18. Výbor regionů zdůrazňuje, že cílů společné zemědělské politiky lze dosáhnout jen tehdy, budou-li i po roce 2014 k dispozici dostatečné finanční prostředky;

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

Přímé platby

19. zdůrazňuje, že přímé platby musí být i nadále kostrou stabilizace příjmů zemědělců jakožto odměna za poskytování veřejných statků a kompenzace za vyšší výrobní standardy EU pod podmínkou, že jejich oddělení nepovede k riziku zrušení výroby v oblastech s trvalým přírodním znevýhodněním;

20. podporuje požadavek, aby bylo rozdělování přímých plateb v budoucnosti spravedlivější, neboť stávající systém přímých plateb opírající se o množství vyprodukované v minulosti narušuje hospodářskou soutěž v EU a musí být nahrazen systémem, v němž se se všemi formami zemědělské výroby v Evropské unii bude zacházet stejně;

21. domnívá se, že v zájmu zamezení nerovnováhy na trhu v EU musí být jednotné platby v Evropě dále přizpůsobovány. Zdůrazňuje však, že při přidělování prostředků jednotlivým členským státům musí být zohledněny oba pilíře;

22. je pro to, aby se pokračovalo v modelu oddělených jednotných plateb, podporuje návrhy Komise na co nejrychlejší ukončení původního systému individuálního přidělování jednotných plateb, a souhlasí tudíž s přechodem na regionalizované platby;

23. zdůrazňuje, že při tomto postupném přechodu je třeba se vyvarovat nerovného rozdělování jednotných plateb v rámci členských států, které je důsledkem modelu původního rozdělování, neboť to odporuje principu oddělení od produkce a způsobilo to – a stále způsobuje – nepříjemnou nerovnováhu na trhu v členských státech, nicméně zdůrazňuje, že je třeba stanovit přechodné období, jež by zemědělským podnikům umožnilo se přizpůsobit novému režimu plateb;

24. podporuje Komisi v jejím návrhu zavést horní hranici pro jednotné platby. Zdůrazňuje, že tato hranice musí zohledňovat různé typy podniků, sdružování podniků a příspěvek podniku k zaměstnanosti, jakož i počet členů v případě právnických osob, a že nesmí bránit strukturálním změnám v zemědělství v Evropské unii, které si žádá doba;

25. upozorňuje na úvahu Komise, že i v budoucnosti se na územích se specifickými problémy a u forem zemědělství, které jsou mimořádně důležité pro další existenci zemědělství v těchto

oblastech, budou muset vázané platby uplatňovat. V této souvislosti poukazujeme na význam býložravých hospodářských zvířat pro horské oblasti, arktické oblasti, ostrovní regiony a oblasti s nízkou hustotou obyvatelstva, všechny systémy produkce, jež kvůli změně klimatu a obtížnosti terénu vyžadují zvláštní podporu, a zejména pro zachování mlékařství v těchto oblastech i po vypršení systému kvót v odvětví mléka. Bez fungujícího mlékařství nelze zemědělskou půdu, především louky a pastviny v horských oblastech, vrchovinách a středoziemních lesích s pastvinami, zachovat. Obdobně mají i málo úrodné olivové háje klíčový význam pro vrchoviny a další oblasti, kde zemědělství trpí klimatickým znevýhodněním. Zároveň je pro zachování evropských ekosystémů pastvin a zemědělství v určitých evropských regionech stejně důležité udržet odvětví produkce hovězího, skopového a kozího masa. Ztrátou těchto ploch pro zemědělství by zmizela jedinečná kulturní krajina v těchto oblastech. Chov hovězího dobytka navíc zaručuje využití okrajových půdních ploch také v příměstských oblastech. To je důležité pro zachování volného prostoru (např. jako záplavového území) a jeho současné částečné hospodářské využití. Bez vázaných plateb je udržitelnost tohoto odvětví ohrožena, což by znamenalo, že by tuto roli nemohlo dále plnit;

26. je nutné vyčerpat limity pro vázanou podporu povolenou WTO;

27. podporuje doporučení Komise zvýšit jednotné platby pro znevýhodněné oblasti, a tím kompenzovat vyšší náklady příslušných podniků na produkci a podpořit plošné zemědělství v celé Evropě. Zdůrazňuje, že toto zvýšení je ve smyslu spravedlivého zaručení příjmů zemědělců ve všech evropských regionech oprávněné a nutné;

28. zdůrazňuje, že SZP a zemědělci nesmí být jedinými aktivními subjekty v boji proti novým environmentálním výzvám, zvláště ne bez navýšení finančního příspěvku na tento účel;

29. zdůrazňuje, že agroenvironmentální programy v 2. pilíři musí přispívat k dosažení cíle ekologičtěji zaměřeného zemědělství. V této souvislosti poukazujeme na skutečnost, že některé členské státy využívají méně než 10 % celkového rozpočtu v rámci 2. pilíře, takže zemědělcům agroenvironmentální programy téměř nenabízejí. Proto navrhuje, aby všechny členské státy musely v budoucnosti využívat alespoň 10 % celkového rozpočtu na agroenvironmentální programy v rámci 2. pilíře a aby k tomu mohlo být využito snížené spolufinancování ve výši nejméně 10 %;

30. domnívá se, že ekologické zemědělství a integrované zemědělství je třeba ve společné zemědělské politice lépe podporovat, neboť jsou součástí politiky udržitelného rozvoje;

31. vzhledem k rychlému stárnutí aktivních zemědělců v Evropské unii považuje za naléhavě nutné naplánovat dodatečná opatření pro mladé zemědělce. Podpora mladých zemědělců, která dosud spadala do 2. pilíře, se neprokázala dostatečná k tomu, aby zastavila pokračující stárnutí aktivních zemědělců. V současnosti je v EU pouze 7 % zemědělců mladších 35 let, zatímco jedna třetina je starších 65 let. Proto se musí prozkoumat, zda by bylo možné zvýšit přímé platby pro mladé zemědělce v rámci 1. pilíře, aby tak mladí lidé dostali dodatečnou pobídku k práci v zemědělství;

32. zdůrazňuje, že je potřeba zajistit vhodné veřejné služby pro mladší generace, aby zakládaly zemědělské podniky ve venkovských oblastech. Tím, že budou podněcovány k získávání inovativních a k životnímu prostředí šetrných systémů produkce a že jim budou poskytovány nové alternativní ekonomické příležitosti, může být zachována zemědělská výkonnost venkova;

33. podporuje návrh Komise zavést jednoduchý a specifický režim podpor pro drobné zemědělce s cílem zachovat malé zemědělské podniky, který by umožnil poskytovat těmto podnikům dodatečné podpory, zejména i ve znevýhodněných oblastech, a snížit byrokracii. Přitom zdůrazňuje, že 82 % zemědělců v Evropě dostává podporu nepřesahující 5 000 eur, takže snížení byrokracie spojené s drobnými zemědělci by znamenalo značné omezení byrokratické zátěže a větší přijímání SZP ze strany zemědělců;

34. zdůrazňuje, že je třeba zjednodušit podmíněnost a integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS), aniž by byla zpochybněna funkčnost tohoto systému. Výchozím bodem k tomu je zavedení klíčových kritérií pro kontrolu podmíněnosti v praxi, která budou platná v celé EU, a snížení kontrolních kvót pro podmíněnost a pro IACS na polovinu s cílem sladit požadavky a kontroly v jednotlivých evropských regionech, pokud členské státy prokáží, že jsou jejich systémy funkční a že uplatňují horní hranici tolerance odpovídající skutečnosti;

35. sdílí názor Komise, že přímé platby by měly být omezeny pouze na aktivní zemědělce, přičemž však nesmějí být znevýhodňováni zemědělci, pro něž je zemědělství vedlejším příjmem a kteří jsou zejména ve znevýhodněných oblastech velmi důležití pro zachování zemědělství; navrhuje však, aby Komise předložila základní definice „aktivního zemědělce“ a „zemědělské půdy“, jež by bylo možné doplnit na úrovni členských států či regionů;

36. domnívá se, že v oblastech, na něž se dosud vztahovala zvláštní organizace trhu a u nichž tedy systém jednotných plateb oddělených od produkce nebyl uplatněn vůbec nebo jen částečně (např. co se týče ovoce, zeleniny, vína či cukru), by tato zvláštní organizace trhu měla být zachována;

Tržní opatření

37. vyjadřuje své obavy ohledně prvních hlavních směrů, které Komise předložila v oblasti regulace zemědělských trhů pro období po roce 2013, a domnívá se, že budoucnost společné zemědělské politiky je neodmyslitelně spojená se zachováním mechanismů regulace veřejných trhů za účelem boje proti volatilitě cen a zajištění stabilních cen pro producenty a spotřebitele;

38. poukazuje na skutečnost, že zásada preference EU musí i nadále zůstat hlavní zásadou SZP a že zásadní měrou přispívá k zachování potravinové soběstačnosti Evropy;

39. zastává názor, že přetrvávající tržní nástroje, jako jsou intervence, soukromé a veřejné skladování a vývozní dotace omezené na citlivé produkty, se ukázaly být bezpodmínečně nutné, a proto by měly zůstat zachovány, neboť jsou záchrannou sítí se samostatnou rozpočtovou linií;

40. upozorňuje na skutečnost, že oddělení plateb způsobilo větší zaměření evropského zemědělství na trh, tento vývoj se však projevil silnou volatilitou cen, která může ohrozit další existenci podniků;

41. poukazuje na to, že tržní nástroje musí být koncipovány tak, aby zajišťovaly zásobování zemědělských trhů, chránily zemědělce před nenadálým poklesem cen a příjmů a omezovaly nestálost cen, které spotřebitelé musejí platit za potraviny;

42. domnívá se, že musí nutně dojít k vylepšení těchto nástrojů. Je třeba přezkoumat možnost rozšíření seznamu výrobků určených k dočasnému uskladnění, rozšířením období intervence a uskutečněním opatření na dočasné pozastavení produkce. Stejně tak je potřeba vhodnými prostředky předcházet zneužívání v oblasti obchodování se zemědělskými surovinami, aniž by došlo k narušení řádného fungování trhů. Hlavním cílem je vyhnout se výkyvům na trhu v důsledku zemědělských nebo zdravotních krizí;

43. upozorňuje na to, že podíl zemědělců na přidané hodnotě, jež se vytváří v rámci celého potravinového řetězce, neustále klesá a že musí být vytvořeny tržní nástroje, které tento vývoj zastaví. V této souvislosti vyzývá Komisi, aby ve všech oblastech produkce vypracovala rámcové předpisy pro sdružování producentů a zakládání organizací producentů a meziprofesionálních organizací, a posílila tak postavení zemědělců v potravinovém řetězci. Sdružování producentů a společné uvádění na trh by navíc mělo být podporováno v prvé řadě v případě produkce mléka v oblastech s přírodním znevýhodněním nebo v jiných oblastech se zranitelnou strukturou či systémy produkce, aby se zmírnily dopady ukončení režimu kvót na mléko a zabránilo se přesunu produkce jinam;

44. uvítal by, kdyby Evropská komise provedla šetření o dopadu zprostředkovatelů prodeje na výrobce potravin, distributory, dodavatele, spotřebitele a širší prostředí;

45. domnívá se, že je třeba přezkoumat právní předpisy Unie, které se týkají hospodářské soutěže, s cílem umožnit skutečnou rovnováhu potravinového řetězce;

46. domnívá se, že vedle veřejných nástrojů na řízení trhů je třeba rozvíjet systémy vzájemného preventivního zabezpečení, jako je pojištění proti vícenásobnému riziku, a že v tomto směru musí mít členské státy možnosti, aby podporovaly sdružování a kooperace zemědělců mezi sebou navzájem za účelem vzájemného zajištění nebo propojení spolu s dalšími články v potravinovém řetězci, což by vedlo k omezení byrokratické zátěže;

47. zdůrazňuje, že EU v uplynulých letech vyvinula velké úsilí o ukončení režimu vývozních dotací. Poukazuje však zároveň i na to, že konečné zrušení tohoto tržního nástroje musí záviset i na ochotě třetích zemí zcela od tohoto nástroje v mezinárodním obchodě v rámci WTO upustit. V tom případě jsou nutné nástroje na podporu vývozu, které budou slučitelné s pravidly WTO;

48. vyzývá Komisi, aby přesně prozkoumala důsledky ukončení stávajících režimů kvót a přijala opatření na zajištění výrobních a zpracovatelských struktur;

49. žádá Komisi, aby v rámci budoucích návrhů ohledně regulace odvětví cukru a izoglukózy zohledňovala přístup, který zajistí evropskou produkci a příjmy pro pěstitele cukrové řepy s cílem uchovat tuto plodinu a stávající cukrovarny;

50. v této souvislosti vyzývá Komisi, aby zintenzivnila své úsilí v oblasti výzkumu a vývoje inovací a při propagaci. Žádá proto, aby se v budoucích evropských programech výzkumu a vývoje věnovala stálá pozornost výzkumu v oblasti potravin;

51. vyzývá Komisi, aby v rámci obchodní politiky (zejména dvoustranných dohod) odhodlaně zastupovala i zájmy evropského zemědělství a zohlednila dopady obchodní politiky na SZP (zejména dvoustranných dohod nebo dohod v rámci WTO) a na evropské zemědělství, kdežto pro účely zajištění evropských norem udržitelnosti na celosvětové úrovni jsou klíčovým faktorem jednání v rámci WTO;

52. v této souvislosti upozorňuje, že spotřebitelé mají právo požadovat přísné normy zemědělství v EU v oblasti sociálních práv, bezpečnosti potravin, ochrany životního prostředí, jakosti

a dobrých životních podmínek zvířat i u dovážených potravin. To je třeba při mezinárodních a dvoustranných obchodních jednáních neúnavně bránit;

Rozvoj venkova

53. konstatuje, že přes úsilí EU v oblasti SZP a politiky soudržnosti četné venkovské oblasti v Evropě nadále trpí úbytkem obyvatelstva a negativním vývojem a jejich úroveň rozvoje je pod průměrem EU a hluboko pod úrovní většiny městských oblastí;

54. upozorňuje na specifickou roli zemědělců v příměstských oblastech, kde mohou být venkovské a zemědělské zdroje pod intenzivním tlakem. Zdůrazňuje, že by se tato produkce potravin a veřejných statků blízko městského osídlení měla zachovat;

55. proto zdůrazňuje význam 2. pilíře společné zemědělské politiky pro celkový rozvoj venkovských oblastí, včetně příměstských;

56. zdůrazňuje význam 2. pilíře SZP pro modernizaci zemědělství, zachování sociálně-ekonomického zlepšení zemědělských struktur a zejména i pro zachování a zlepšení venkovských oblastí a jejich komunit obecně. Proto je třeba mít politiku rozvoje venkova, která by zohledňovala konkurenceschopnost zemědělství. Část této politiky by měla být vyhrazena na opatření v oblasti zemědělských struktur a infrastruktury a v oblasti zemědělsko-potravinářského průmyslu;

57. vyzdvihuje skutečnost, že rozvoj venkova může mít významný přínos k uskutečnění cílů EU vytyčených ve strategii Evropa 2020. Musí však být naprosto jasné, kde bude hranice mezi úkoly tematických politik EU a jejich finančními zdroji (konkrétně v oblasti klimatu či energetiky) a co by měly podporovat fondy SZP (nebo regionální fondy);

58. konstatuje, že opatření na rozvoj venkova jsou součástí 2. pilíře SZP a tím i opatřením zemědělské politiky, zároveň však vykazují mnoho společných bodů s politikou soudržnosti. Proto je nutné cíle 2. pilíře zemědělské politiky a politiky soudržnosti při plánování vzájemně sladit, aby se zamezilo veškerým možným duplicitám či „šedým zónám“, aby byly využity synergie a aby se zemědělství znovu stalo ohniskem zájmu politiky venkova. V této souvislosti Výbor žádá, aby byla harmonizována správní pravidla, kterými se řídí různé evropské fondy;

59. opakuje svou podporu návrhu vytvořit společný strategický rámec, který by zahrnoval strukturální fondy a jiné fondy územního rozvoje, jako jsou EZFRV a Evropský rybářský fond;

60. požaduje, aby byly při formování 2. pilíře zemědělské politiky obzvláště respektovány subsidiární pravomoci regionů tím, že při přípravě bude uplatněn přístup skutečné víceúrovňové správy, jenž zohlední mimořádnou důležitost a kompetenci regionů při uzpůsobování opatření specifickým potřebám regionů. V tomto kontextu zdůrazňuje subsidiární přístup 2. pilíře, podle nějž členské státy či regiony v závislosti na regionálních podmínkách na svoji vlastní zodpovědnost zvolí opatření, která budou přijata;

61. domnívá se proto, že plnění politiky rozvoje venkova a poskytování finančních prostředků od nejnižší úrovně by mělo být v první řadě řešeno prostřednictvím pevných místních partnerství pro rozvoj;

62. vzhledem k rychlému stárnutí aktivních evropských zemědělců považuje za naléhavě nutné naplánovat atraktivní opatření pro mladé zemědělce s cílem přilákat do tohoto odvětví nové síly, a rozšířit tak podporu mladým zemědělcům, která byla dosud nabízena v rámci 2. pilíře;

63. rovněž požaduje, aby byla přijata zvláštní opatření za účelem provádění návrhů obsažených v „balíčku opatření zaměřených na jakost“, jako je např. propagace modernizace zemědělských podniků, které vyrábějí kvalitní produkty, a podpora informačních kampaní pro spotřebitele;

64. považuje za nutné rozšířit podnikatelské poradenství nad rámec podmíněnosti na všechny důležité oblasti poradenství (výrobní technologie, podniková ekonomika, zvládání nových výzev, zavádění inovací, otázky environmentálního managementu, opatření na podporu zmírnění změny klimatu atd.) a v rámci 2. pilíře vytvořit vhodná opatření k jejich podpoře. Středem pozornosti by přitom měla být podpora akreditovaných poradenských služeb. Cílem musí být to, aby všichni zemědělci v EU dostali možnost přístupu ke kvalitnímu odbornému poradenství bez ohledu na to, zda tyto služby poskytuje stát, veřejné orgány nebo soukromé společnosti;

65. zdůrazňuje zvláštní význam diverzifikace pro malé zemědělské podniky, pro podniky ve znevýhodněných oblastech či v nejsevernějších regionech s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a v ostrovních, přeshraničních a horských oblastech a požaduje v této souvislosti vytvoření motivačních opatření;

66. vyzdvihuje význam nabídky kvalitních vzdělávacích opatření pro odvětví zemědělství, zejména na období po

ukončení odborné přípravy. Rychlé změny v zemědělství a v potravinářském průmyslu i v celém okolí vyžadují celoživotní vzdělávání;

67. podporuje úsilí Komise stimulovat v rámci 2. pilíře zemědělské politiky spolupráci zemědělců, zejména i při společném využívání podnikových prostředků při uvádění produktů na trh, při společné organizaci práce nebo při společném úsilí v oblasti chovu zvířat, a tím snižovat konkurenční nevýhodu malých podniků;

68. vyzdvihuje důležitost 2. pilíře SZP zejména pro podniky ve znevýhodněných oblastech, a proto podporuje návrh Komise i nadále nabízet vyrovnávací příspěvky jakožto část plánu rozvoje venkova. Přitom navrhuje zachovat stávající volnost při utváření a zvýšit stávající horní hranici, aby byly zohledněny potřeby v mimořádně strukturálně znevýhodněných horských oblastech a v příměstských oblastech se silnou urbanizací venkova. Dále navrhuje podpořit nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské oblasti prostřednictvím zvláštního balíčku opatření, jako jsou například příspěvky na náklady na sběr, zvláštní opatření pro pastviny či platby za biologickou rozmanitost a uznání produktů z horských oblastí v rámci přezkumu politiky EU v oblasti jakosti;

69. zdůrazňuje, že v mnoha evropských regionech musí být lepší konkurenceschopnost nutně podpořena lepší zemědělskou infrastrukturou. Dále zdůrazňuje, že inovace jsou nezbytným předpokladem pro přizpůsobení se změně klimatu, pro zvýšení účinnosti využívání zdrojů a pro optimalizaci řízení společností, a je proto nutné je více podporovat;

70. upozorňuje na skutečnost, že Komise chce sjednotit nové vymezování přechodných znevýhodněných oblastí v celé EU a vyslovuje obavy ohledně provádění tohoto přezkumu. Je toho názoru, že nová kritéria, jež jsou prosazována, musejí být cílená a členskými státy a regionům přitom musí být poskytnuta dostatečná subsidiarita a flexibilita. Zdůrazňuje, že nové vymezení bude v každém případě zmírněno stanovením přiměřených přechodných období;

71. upozorňuje, že vzhledem k výzvám spojeným se změnou klimatu a k potřebě udržitelného rozvoje venkova je nutné posílit a usnadnit podporu opatření, jež mají za cíl udržitelné využívání vodních zdrojů v zemědělství, a to snížením spotřeby a znečištěním, stejně jako opatřeními podporujícím obohacování podzemních zdrojů vod (např. údržba zadržovacích teras na ostrovech a v horských oblastech, zvyšování úrodnosti půdy) a také opatřeními pro prevenci škod a pro obnovu zemědělské infrastruktury poškozené klimatickými katastrofami;

72. upozorňuje na význam agroenvironmentálních programů a požaduje, aby všechny členské státy musely v budoucnosti vyčleňovat alespoň 10 % svého rozpočtu, který mají k dispozici, na agroenvironmentální programy v zemědělství, čímž účinně přispějí k udržitelnosti v zemědělství, jakož i k uznání zemědělských systémů vysoké přírodní hodnoty, které umožňují zachovávat a obnovovat biologickou rozmanitost v zemědělských oblastech a pomáhají zaručit lepší ochranu vody a půdy;

73. zdůrazňuje, že do agroenvironmentálních programů musí být opět zavedeny pobídky, aby se zvýšilo jejich přijímání v zemědělství. Musí být také ohodnoceny externality, které jsou důsledkem uvedených zemědělských metod;

74. domnívá se, že uskutečňování opatření z plánu rozvoje venkova lze značně usnadnit možností spolufinancování třetími stranami;

75. zdůrazňuje, že pro bezpečnost mnoha venkovských oblastí, především horských regionů, a pro atraktivitu pro cestovní ruch má mimořádný význam aktivní lesní hospodářství, a proto by regiony měly mít možnost podporovat lesní hospodářství v rámci plánu rozvoje venkova;

76. vyzdvihuje význam iniciativy LEADER pro integrovaný rozvoj venkovských oblastí zejména i z důvodu přístupu

zdola nahoru, který se ukázal být velmi účinným, a požaduje, aby Komise tento přístup nabízela a posilovala i v budoucnosti. LEADER však musí být v budoucnosti flexibilnější a musí upřednostňovat inovační přístupy. Musí být také poskytnuty lepší možnosti koordinovat v rámci iniciativy LEADER různé projekty spadající do plánů místního rozvoje. Stávající platný systém os se při vypracování plánů rozvoje venkova neosvědčil, neboť je nepružný. Proto je třeba poskytnout místním orgánům a regionům větší flexibilitu, aby byly více zohledněny místní potřeby. Je nutné zjednodušit provádění plánů rozvoje venkova, zejména co se týče podávání zpráv;

77. domnívá se dále, že iniciativa LEADER by se měl využívat současně s modelem místních partnerství pro rozvoj, který je založen na místních strategiích rozvoje vycházejících z nejnižší úrovně a zahrnujících víceodvětvová opatření, spolupráci v oblasti inovací a vytváření sítí;

78. domnívá se, že omezení podpory investic do potravinářských podniků musí být přizpůsobena strukturálnímu vývoji (zvýšení, popř. zrušení hranic pro malé a střední podniky);

79. zdůrazňuje, že náklady na plánování, provádění plánů, hodnocení, monitorování a poradenství v mezičase příliš vzrostly, a proto musí být podstatně omezeny.

V Bruselu dne 11. května 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO